

Sosyal Bilimlerde Nitel Karşılaştırmalı Analiz

Vaka Temelli Nedensellik ve Bulanık Küme Yaklaşımı

Volkan AŞKUN

Dr. Volkan AŞKUN

SOSYAL BİLİMLERDE NİTEL KARŞILAŞTIRMALI ANALİZ
Vaka Temelli Nedensellik ve Bulanık Küme Yaklaşımı

ISBN 978-625-5964-48-9

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2025, PEGEM AKADEMI

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır; indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Mart 2025, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Durmuş
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Dr. Volkan AŞKUN

Karmaşık uyarlanabilir sistemler, sosyal politika, insan kaynakları yönetimi ve yapay zekâ uygulamaları alanlarında uzmanlaşmış transdisipliner bir araştırmacıdır. Hacettepe Üniversitesi Fizik Mühendisliği bölümünden mezun olduktan sonra, Ankara Üniversitesi'nde İnsan Kaynakları Yönetimi ve Kariyer Danışmanlığı alanında yüksek lisans derecesini aldı. Ardından, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri alanında ikinci bir yüksek lisans derecesi elde etti. Doktorasını Akdeniz Üniversitesi'nde Sosyal Politika ve Çalışma İlişkileri alanında Karmaşık Uyarlanabilir Sistem Bakış Açısıyla Sürdürülebilir Kariyere İlişkin Bir Model Önerisi başlıklı teziyle tamamladı. Karmaşık uyarlanabilir sistemler teorisini sosyal bilimlere uygulama konusunda öncü çalışmalar yapan Dr. Aşkun'un araştırmaları, sosyal politika, performans, kariyer, yapay zekâ uygulamaları ve insan kaynakları yönetimi alanlarına odaklanmaktadır. Çalışmalarından elde edilen sonuçlar, ulusal ve uluslararası birçok bilimsel dergide yayımlanmıştır. Makaleleri, *Journal of Work and Organizational Psychology*, *Advances in Hospitality and Tourism Research*, *Journal of Mixed Methods Studies*, *Ege Academic Review*, *Eskişehir Osmangazi University Journal of Economics and Administrative Sciences*, *İstanbul University Journal of Sociology*, *Sosyoekonomi* ve *Quality & Quantity* gibi dergilerde yer almıştır. Dr. Aşkun'un önemli yayınları arasında *Artificial Intelligence in Tourism: A Review and Bibliometrics Research* (2021), *Twenty Years of Research on Mixed Methods* (2020), *Personality and Job Performance in Türkiye: Psychometric Meta-analysis of Turkish Studies* (2024), *Sosyal Bilim Araştırmalarında Bulanık Küme Nitel Karşılaştırmalı Analiz Yönteminin Kullanımı* (2022), ... *Or A Roadmap for Using Grounded Theory* (2023) ve *İnsan Kaynakları Yönetiminde Kolektif Adaptasyon: Karmaşık Uyarlanabilir Sistemler Bakış Açısı* (2024) bulunmaktadır. Akademik çalışmalarının yanı sıra, çeşitli konferans ve seminerlerde Türkiye'de karmaşık sistemler teorisi, yapay zekâ uygulamaları ve insan kaynakları yönetimi konularında sunumlar yapan Dr. Aşkun, bu alanlardaki görüşlerini kamuoyuyla paylaşmaktadır. Kendi web sitesi olan volkanaskun.com üzerinden de düzenli olarak yazılar yayımlamaktadır. Akademik kariyeri öncesinde ve sırasında, uluslararası şirketlerde insan kaynakları yöneticiliği ve proje yöneticiliği gibi üst düzey pozisyonlarda görev almıştır. Ayrıca, dans sporları alanında da aktif rol oynayan Dr. Aşkun, bir dönem Dans Sporları Federasyonu Yönetim Kurulu'nda görev yapmıştır. Dr. Aşkun'un çalışmaları, karmaşık sistemler teorisinin sosyal bilimlerdeki uygulamaları, yapay zekânın iş dünyasındaki rolü ve sürdürülebilir kariyer modelleri konularında önemli katkılar sağlamaktadır. Araştırmalarında pragmatik bir epistemolojik yaklaşım benimseyen Dr. Aşkun, rasyonalizm ve ampirizmi birleştirerek, sosyal bilimlerde yenilikçi metodolojik yaklaşımlar geliştirmektedir.

ORCID No: 0000-0003-2746-502X

TEŞEKKÜR

Bu kitap, yolumu aydınlatan ve her adımında yüreğimi ısıtan tüm o kıymetli insanlara adanmıştır. Her biri, hayatımın farklı duraklarında gökkuşağının en parlak renklerini bana gösterdi; bazen tek bir sözleriyle, bazen de sessizce yanımda duruşlarıyla.

Öncelikle aileme, canım annem Nesrin'e... Okuma tutkumu bir tohum misali sevgiyle ektin ve her gün üzerine sabırla güneş oldun. Bana inandın, yanılmaktan korkmadan öğrenmenin ve üretmenin tadını keşfetmem için yüreklendirdin. Varlığın, umutla kanat çırpmamı sağlayan en güçlü rüzgâr oldu. Abim Okan'a... Zaman zaman önümdeki yol engebeli ve karanlık görünse de sen, bilgin ve anlayışınla yolumu aydınlattın. Destekleyici varlığın, her dönemecimde bana cesaret verdi. Ve canım Babam Mustafa... Her ne kadar aramızdan ayrılmış olsan da kalbimin çeperlerinde hep sen varsın. Öğrettiğin ahlak, doğruluk ve çalışkanlık değerleri, hayallerimin sınırlarını genişletti ve beni daima daha ileriye çağırdı. Bu satırların her birinde, mirasın hâlâ yaşıyor. Sizler hem köklerim hem de umudum oldunuz. Bu kitap, sizin sevgiyle örülmüş inancınızın canlı bir meyvesidir.

Akademik yolculuğumda bana kılavuzluk eden tüm hocalarıma, özellikle de 'bilge' danışmanım Rabia Çizel'e sonsuz teşekkürlerimle... İçimde yanan bilim kıvılcımını söndürmeyip harlamayı seçtiniz, beni zorlu merhalelerde bile yılmadan keşfetmeye teşvik ettiniz. Fizik mühendisliğinden sosyal bilimlere uzanan bu sıra dışı yolculuğumda, inancınızı hiçbir zaman eksik etmediniz ve bana rehber oldunuz.

Bazen keskin virajları olan ama daima heyecan verici bu yolculukta, benimle omuz omuza yürüyen ve benim zor zamanlarımda yanımda olan değerli meslektaşlarım Serdar Uzun ve Murat Erkoyuncu'ya, 'dünya vatandaşı' Abim Fatih Osmañcelebioğlu'na sonsuz teşekkürler. Transdisipliner düşünmenin sihrini keşfederken, birlikte yaptığımız fikir alışverişleri ve tartışmalar, bu eserin temelini oluşturan karmaşık sistemler anlayışını şekillendirdi.

Ve nihayet, geçmişten günümüze bilimin evrensel, zamansız dilini konuşan, düşünceleri ve keşifleriyle insanlığa ışık tutan tüm bilim insanlarına... Sizin yükseldiğiniz omuzlar, benim için sağlam bir dayanak; fikirleriniz ve azminiz, eşsiz bir ilham kaynağı oldu. Yaptığınız her katkı, bu kitabın satırlarında birer yankı olarak yaşamaya devam ediyor.

Hepinizi yüreğimin en derin teşekkürleriyle selamlıyor ve bu kitabın her satırında varlığını hissediyorum.

Volkan AŞKUN
Şubat 2025

ÖN SÖZ

Sosyal bilimler, karmaşık toplumsal olayları anlamak ve yorumlamak için farklı metodolojik yaklaşımlar geliştirmiş ve zamanla bu yaklaşımların çeşitliliği artmıştır. Geleneksel istatistiksel analiz yöntemleri genellikle büyük örneklemeler üzerinden genel geçer bulgular elde etmeye yönelirken, nitel analizler ise daha derinlemesine ve bağlamsal çözümler sunmaktadır. Bu iki yöntemin arasında bir köprü olarak geliştirilen Nitel Karşılaştırmalı Analiz (Qualitative Comparative Analysis - QCA), farklı çalışma alanlarında sosyal bilimcilere etkili bir araç sunmaktadır.

QCA yöntemi, Charles Ragin tarafından geliştirilmiş ve sosyal bilimlerde neden-sonuç ilişkilerini incelemek için devrim niteliğinde bir yaklaşım sunmuştur. Ragin, QCA'yı geliştirirken geleneksel istatistiksel analizlerin deterministik ve indirgemeci yapısını eleştirerek, karmaşık toplumsal olayların koşullu doğasını daha iyi anlamamızı sağlayacak bir metodoloji ortaya koymuştur. Bu yöntem, sadece değişkenler arasındaki doğrusal ilişkileri değil, farklı koşulların hangi kombinasyonlar altında belli bir sonucu doğurduğunu anlamamıza olanak tanır.

Bu kitapta, QCA'yı anlamak, uygulamak ve sosyal bilimler alanında yaygınlaştırmak isteyen araştırmacılar için hem teorik hem de pratik bir rehber sunmaya çalıştım. Akademik ama anlaşılır bir dil kullanarak, QCA'nın metodolojik temellerini, uygulanmasını ve avantajlarını sosyal bilimlerdeki farklı konulara nasıl adapte edilebileceğini ele alacağım.

Bu Kitap Size Ne Kazandıracak? Bu kitabı okuduktan sonra:

QCA'nın sosyal bilimlerde neden ve nasıl kullanılması gerektiğini anlayacaksınız.

Farklı QCA türleri arasındaki farkları kavrayacaksınız.

Verilerinizi QCA ile analiz etmeyi öğreneceksiniz.

Gerçek çalışmalardan örnekler görerek kendi araştırmalarınızda uygulayabileceksiniz.

Araştırma tasarınızı sistematik hale getirmek ve sonuçlarınızı daha güçlü yorumlamak için yeni yöntemler kazanacaksınız.

Kitap boyunca akademik çalışmalardan ve gerçek/kurgusal dünya uygulamalarından faydalanarak hem akademisyenlerin hem de doktora ve yüksek lisans düzeyindeki araştırmacıların kolaylıkla anlayabileceği bir anlatım sunmaya çalışırken kitap boyunca okuyuculara QCA'nın metodolojik esnekliğini, farklı alanlarda nasıl uygulanabileceğini ve sonuçlarının nasıl yorumlanması gerektiğini açıklayan vaka çalışmaları hakkında örnekler verdim.

Bu kitap, QCA yöntemini sosyal bilimlerde yaygınlaştırmak ve daha fazla araştırmacının kullanmasını teşvik etmek amacıyla hazırlandı. QCA'ya dair detaylı bilgi edinmek ve kendi araştırmalarınıza entegre etmek isteyen herkes için faydalı bir kaynak olacağını umuyorum.

Keyifli okumalar dilerim!

İÇİNDEKİLER

Teşekkür.....	iv
Ön Söz.....	v

1. BÖLÜM

NİTELİKSEL KARŞILAŞTIRMALI ANALİZ (QCA) VE SOSYAL BİLİMLERDE PARADİGMA DEĞİŞİMİ: BAĞLAMSALLIĞA DAYALI BİR YAKLAŞIM

Ragin'in Eleştirisi ve Yeni Yaklaşım	2
Sonuç.....	5

2. BÖLÜM

QCA VE ARAŞTIRMA TASARIMI: KAVRAMSAL ÇERÇEVE, UYGULAMA STRATEJİLERİ VE YÖNTEMSEL YÖNELİMLER

Araştırma Soruları ve QCA: Hangi Sorulara Yanıt Verebiliriz?	8
Kurama Dayalı Hipotezler ve Küme-Teorik İfade Biçimi	9
Vaka Seçimi: Hangi Vakalara Odaklanmalıyız?	10
Orta Ölçekli Araştırmaların Temelinde Vaka Seçimi	11
Çok Yöntemli (Multimethod) Araştırma Tasarımları ve QCA	12
Sonuçların Yorumlanması ve Sınırları.....	14
Genel Notlar	14
Sonuç.....	15

3. BÖLÜM

NEDENSELLİK VE VAKA BELİRLEME

QCA'da Nedenselliği Belirleme Araçları	18
Vakalar ve Vakaların Belirlenmesi	19

4. BÖLÜM

BOOLEAN CEBİRİ NEDİR? QCA İÇİN NEDEN ÖNEMLİDİR?

Kümeler ve Tamamlayıcıları: Türkiye'de Dezavantajlı Bölgeler Üzerine Bir Analiz.....	23
Üst Kümeler ve Alt Kümeler: Türkiye'de Dezavantajlı ve Varlıklı Bölgeler İlişkisi.....	25
Kesişimler ve Birleşimler: Türkiye'de Dezavantajlı ve Varlıklı Bölgeler İlişkisi.....	27
Olumsuzlama, Kesişim ve Birleşim Analizi	33

5. BÖLÜM

VAKA TEMELLİ NEDENSELLİK MANTIĞI

Gereklilik ve Yeterlilik Koşulları	38
Karmaşık Nedensellik	40
Sonuç.....	42

6. BÖLÜM

KÜME ANALİZİ VE NEDENSEL İLİŞKİLERİN TUTARLILIĞI

Küme Tutarlılığı: Gereklilik ve Yeterlilik İlişkilerinin Hesaplanması.....	49
Küme İlişkilerinde Kapsamın Hesaplanması.....	51
Küme Tutarlılığı ve Kapsam Arasındaki İlişki.....	53
Bulanık Küme Tutarlılık ve Kapsam	56
Yanılıcı Bulanık Küme İlişkileri	61
Önemsiz Gereklilik ve Gerekliğin Uygunluğu Sorunu.....	65
Sonuç.....	68

7. BÖLÜM

QCA'DA KALİBRASYON VE BİRLEŞTİRME

Örnek Üzerinden Kalibre ve Kategorize Etmek	71
Uygulamada Bulanık Küme Üyelik Değerleri: “Sürdürülebilir İşyerlerini” Kalibre Etmek	73
Geçiş Noktası ve 0.5’in Anlam.....	78
Düzenli, Çok Düzeyli ve Sürekli (Bulanık) Kümeler.....	80
Farklı Veri Türleriyle Kalibrasyon: Temel İlkeler ve Örnekler	82
Nitel Verilerden Kalibrasyon.....	82
Likert Ölçekli Verilerden Kalibrasyon	83
Nitel Verilerden Kalibrasyon.....	84
Kavramların Birleştirilmesi: Mantıksal Yaklaşım ve Örnekler.....	84
Kalibrasyon için Örnek.....	87
Sonuç.....	90

8. BÖLÜM

DÜZENLİ, ÇOK DÜZEYLİ VE SÜREKLİ (BULANIK) KÜMELER ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

Bulanıklık ve Bulanık Küme Metriği Üzerine Düşünceler	92
Eşik Mantığı ve Bulanık Küme Metrikleri	94
Sonuç.....	100

9. BÖLÜM

DOĞRULUK TABLOSU

Vakaların Yer Aldığı Satırları Anlama	107
Doğruluk Tablosu İçin Mantıksal Minimizasyon	110
Çözüm Tablosu ve Yorumu.....	115
QCAda Nedensellik Asimetrisi ve Sonuçların İki Yüzü	120

10. BÖLÜM

BÜYÜK ÖRNEKLEMLİ ÖRNEK ÜZERİNDEN KALİBRASYON VE KOŞULLAR

Küresel Rekabet Edilebilirlik ve Koşullar	124
Veri ve Kalibrasyon	126
Sıralamalara ve Anlamlı Eşiklere Dayalı Kalibrasyon Stratejisi	129
Küme İlişkilerinde Yeterlilik ve Gereklilik	133
Doğruluk Tablosu	136
Çözümün Yorumlanması	144
Heterojenlik Skorlarının Küresel Rekabet ve Dört Koşul Üzerindeki Rolü	151
QCA'da Sağlamlık Testleri ve Yorumlanması	152
QCA'da Sağlamlık Testleri Nasıl Yapılır?	153
Sağlamlık Testleri QCA İçin Ne Kadar Önemlidir?	154

11. BÖLÜM

NİTEL VERİLERLE ÖRNEK QCA

Kuramsal Çerçeve: Yapay Zekâ ve Sürdürülebilir Kariyer Gelişimi	155
Veri Seti: Türkiye Bağlamında 15 Üst Düzey Yöneticiyle Yapılan Mülakatlar	156
Koşulları Belirleme	156

12. BÖLÜM

NİTEL VERİLERİN QCA'DA KULLANIMI VE ORTAYA ÇIKAN ZORLUKLAR

Küme Üyelik Eşiklerinin ve Küme Üyelik Derecesinin Belirlenmesi	168
Nitel QCA Bulgularının Dayanıklılığı	170
Kalibrasyon Sürecinin Şeffaf Sunumu	170
Sonuç	171

13. BÖLÜM

QCA DOĞRU UYGULAMA ADIMLARI

Kalibrasyon, Koşul ve Sonuç Seçimi	173
Çelişkilerin Çözümü	174
Nedensellik	174
Analiz Sürecinde	175
Sonuçların Yorumlanması	177
Sonuç	182

QCA Sözlük	183
------------------	-----

Kaynaklar	195
-----------------	-----

1. BÖLÜM

NİTELİKSEL KARŞILAŞTIRMALI ANALİZ (QCA) VE SOSYAL BİLİMLERDE PARADİGMA DEĞİŞİMİ: BAĞLAMSALLIĞA DAYALI BİR YAKLAŞIM

Sosyal bilimlerde uzun yıllar boyunca baskın olan yaklaşım, değişken-temelli analizler olmuştur. Bu yaklaşımda, araştırmacılar toplumdaki bireylerin veya grupların özelliklerini (örneğin eğitim seviyesi, gelir düzeyi, yaş, cinsiyet vb.) istatistiksel değişkenlere dönüştürür ve bu değişkenler arasındaki ilişkileri (korelasyon, regresyon katsayısı, vb.) incelerler. Örneğin bir toplumda eğitim seviyesi ile gelir düzeyi arasındaki ilişkiyi açıklamaya çalışan bir araştırmacı, bu iki değişken arasındaki korelasyon katsayısına bakarak genel bir sonuca varabilir. Ancak değişken-temelli yöntem, çoğu zaman bağlamsal faktörleri görmezden gelir; çünkü analizin odağı, değişkenlerin “ortalama” düzeydeki etkilerini ölçmek üzerinedir (Mahoney, 2012).

Değişken-temelli yaklaşım, büyük ölçüde istatistiksel genelleme yapmaya odaklı olduğu için tek tek vaka veya alt-grup özelliklerinin göz ardı edilmesine neden olabilir. Örneğin Türkiye’deki bölgesel kalkınma düzeylerini anlamaya çalışan bir araştırmacı, kişi başına düşen gelir ile ortalama eğitim süresi arasındaki bağıntıya baktığında genel bir korelasyon bulabilir. Ancak bu ilişki tek başına, Karadeniz, Ege veya Doğu Anadolu bölgelerinin her birindeki farklı ekonomik ve kültürel dinamikleri açıklamakta yetersiz kalır. Aynı eğitim düzeyine sahip iki farklı şehirden biri yüksek gelire ulaşırken, diğeri ulaşamayabilir; çünkü bölgenin sanayi altyapısı, devlet desteği, kültürel sermaye, tarihsel ve coğrafi koşullar gibi çok sayıda bağlamsal faktör bu ilişkiyi karmaşıktırır.

Charles Ragin (1987) ise *The Comparative Method* adlı çalışmasında, bu sınırlılıklara meydan okuyarak vaka-temelli bir yaklaşıma dayanan Niteliksel Karşılaştırmalı Analiz (Qualitative Comparative Analysis – QCA) yöntemini geliştirmiştir. Ragin’e göre, sosyal bilimlerde olguları anlamak için vakaları bütünsel bir şekilde ele almak, onları “parçalardan oluşan bütünler” olarak görmek gerekir

(Ragin 1987, 84). Bu yaklaşımda, her vaka belirli koşulların (conditions) bir kombinasyonuyla tanımlanır ve konfigürasyonel (çoklu, karmaşık nedensellik) mantık üzerinden incelenir (Ragin 2008). Böylece değişkenler arası ortalama etki arayışı yerine, belirli konfigürasyonların (örneğin yüksek eğitim, güçlü sanayi, iyi yönetim) bir çıktıyı (örneğin ekonomik gelişme) nasıl etkilediğine odaklanılır.

Bu kitabın amacı, Ragin'in QCA yöntemi ile kullanıcıların ellerindeki veya topladıkları verileri nasıl bütünleştirebileceklerini, özellikle de Türkiye örneğinde ve benzer heterojen toplumlarda bağlamsal faktörleri göz ardı etmeden nasıl kullanılabilirliğini anlatmaktır. Metin boyunca QCA'nın ortaya çıkışını, gelişimini, temel ilkelerini ve Türkiye bağlamında sağlayabileceği katkıları ele alacak; ayrıca QCA'da kalibrasyon, gerekli ve yeterli koşulların belirlenmesi ile duyarlılık analizleri gibi pratik konulara da değineceğim.

Ragin'in Eleştirisi ve Yeni Yaklaşım

Ragin (1987) tarafından önerilen QCA, aslında sosyal bilimlerde var olan iki uç yaklaşımın —yoğun vaka analizi (örneğin tarihsel veya etnografik çalışmalar) ve çok geniş örneklemelere dayalı istatistiksel analiz— arasında bir köprü görevini üstlenir (Rihoux & Ragin 2009). Değişken-temelli yöntemler istatistiksel güce sahip olmakla birlikte, vakaların detaylı bağlamsal özelliklerini büyük ölçüde genellemeye indirger. Buna karşın, tek vaka veya çok az sayıda vakaya odaklanan klasik nitel çalışmalar, derinlemesine analiz sunar ancak karşılaştırma kapasitesi sınırlı kalabilir. QCA ise bu iki yöntem geleneğini bir araya getirerek, “orta ölçekli” (örneğin 10–50 arası) vaka sayısında çok daha derinlemesine ve konfigürasyonel inceleme imkânı sağlar (Rihoux vd. 2013; Schneider & Wagemann 2012). Ragin'in çıkış noktası, sosyal gerçekliğin karmaşık ve bağlamsal doğasını yakalamanın, sadece değişkenler arasındaki “ortalama etkileri” ölçmekle mümkün olmadığını öne sürmektir. Bir vakayı “parçalara ayırmak” yerine, o vakanın (örneğin bir ilin veya bir ülkenin) farklı koşullarının birleşimi (örneğin ekonomik yapı, siyasal kurumlar, kültürel normlar, coğrafi özellikler) sonucu nasıl şekillendirdiğine bakmak gerekir (Ragin 1987). Böylece QCA, kombinasyonları (ya da konfigürasyonları) analiz eder. Örneğin, “Yüksek eğitim seviyesi ve güçlü sanayi altyapısı ve aynı zamanda devlet teşvik politikaları” bir arada bulunduğu bölgenin kalkınma düzeyi yükseliyor olabilir. Bu koşulların her birinin tek başına varlığından ziyade, birlikte var oldukları bağlamda çıktıyı nasıl etkilediği önemlidir (Ragin 2008).

Ragin'in yaklaşımı, John Stuart Mill'in yöntemlerinden esinlenir; ancak QCA, Mill'in yöntemlerinden daha ileri gider. Mill tek bir sebebi aramaya yatkındır ve sınırlı sayıda değişkenle çalışır; oysa QCA, eşşönlülük ve koşulların kesişim-